

Индикатори иновативних активности, 2020–2022.

Учешће пословних субјеката са најмање једном врстом иновације износи 51,14%. Иновативно је више од 67% великих пословних субјеката, око 56% средњих пословних субјеката, док је међу малим пословним субјектима око 50% иновативно. Иновативне активности су скоро једнако заступљене код пословних субјеката који се баве производним и услужним делатностима – иновације је увело око 50% пословних субјеката.

1. Пословни субјекти према иновативности, делатности и величини

	Укупно	Иноватори	Неиноватори	Учешће иноватора у %
Укупно	19367	9905	9462	51,14
Мали пословни субјекти	15849	7855	7994	49,56
Средњи пословни субјекти	2879	1618	1261	56,20
Велики пословни субјекти	639	432	207	67,61
Производни пословни субјекти	4951	2470	2481	49,89
Услужни пословни субјекти	14416	7435	6981	51,57

У погледу регионалне заступљености, иновације производа и процеса имају учешће преко 47%, али су неравномерно заступљене по регионима. Регионална заступљеност иновација производа и процеса креће се у распону од 48,2% (Београдски регион) до 8% (Регион Јужне и Источне Србије).

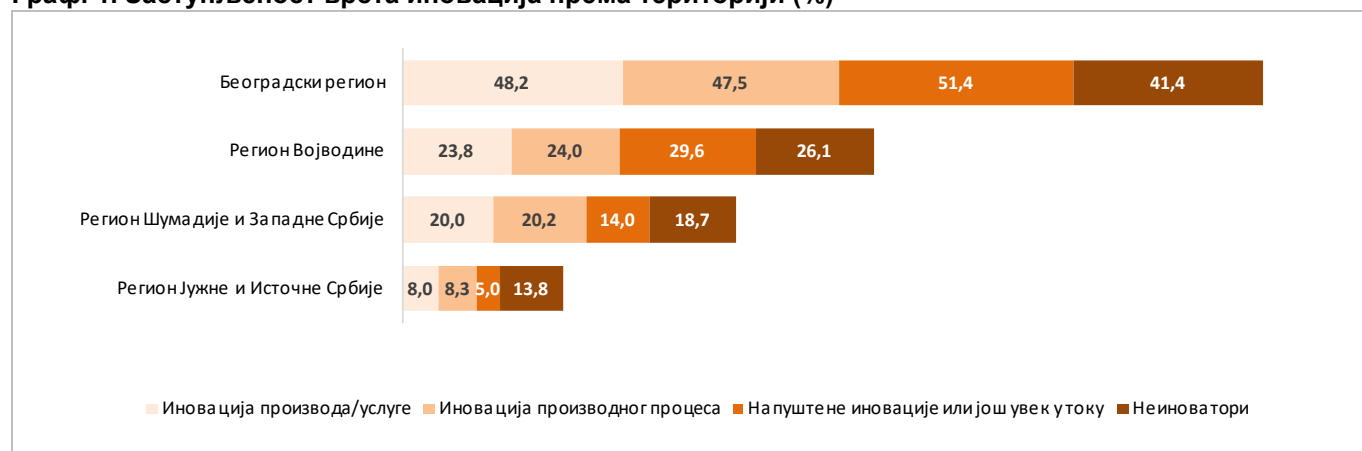
2. Заступљеност врста иновација према територији и величини пословног субјекта

Територија	Величина	Пословни субјекти – иноватори			Неиноватори
		иновација производа/услуге	иновација производног процеса	напуштене иновације у току	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	Укупно	7136	7989	984	9462
	Мали	5758	6205	704	7994
	Средњи	1060	1409	202	1261
	Велики	318	375	78	207
Београдски регион	Укупно	3438	3792	506	3913
	Мали	2841	3001	373	3327
	Средњи	458	617	103	517
	Велики	139	174	30	69
Регион Војводине	Укупно	1695	1914	291	2472
	Мали	1347	1457	206	2075
	Средњи	265	370	62	330
	Велики	83	87	23	67

2. Заступљеност врста иновација према територији и величини пословног субјекта (наставка)

Територија	Величина	Пословни субјекти – иноватори			Неиноватори
		иновација производа/услуге	иновација производног процеса	напуштене иновације или иновације у току	
Регион Шумадије и Западне Србије	Укупно	1429	1617	138	1774
	Мали	1150	1253	90	1513
	Средњи	222	297	29	214
	Велики	57	67	19	47
Регион Јужне и Источне Србије	Укупно	574	667	49	1303
	Мали	420	494	35	1079
	Средњи	115	126	8	200
	Велики	39	47	6	24
Регион Косово и Метохија	Укупно

Граф. 1. Заступљеност врста иновација према територији (%)

3. Пословни субјекти према врсти иновативности и секторима делатности

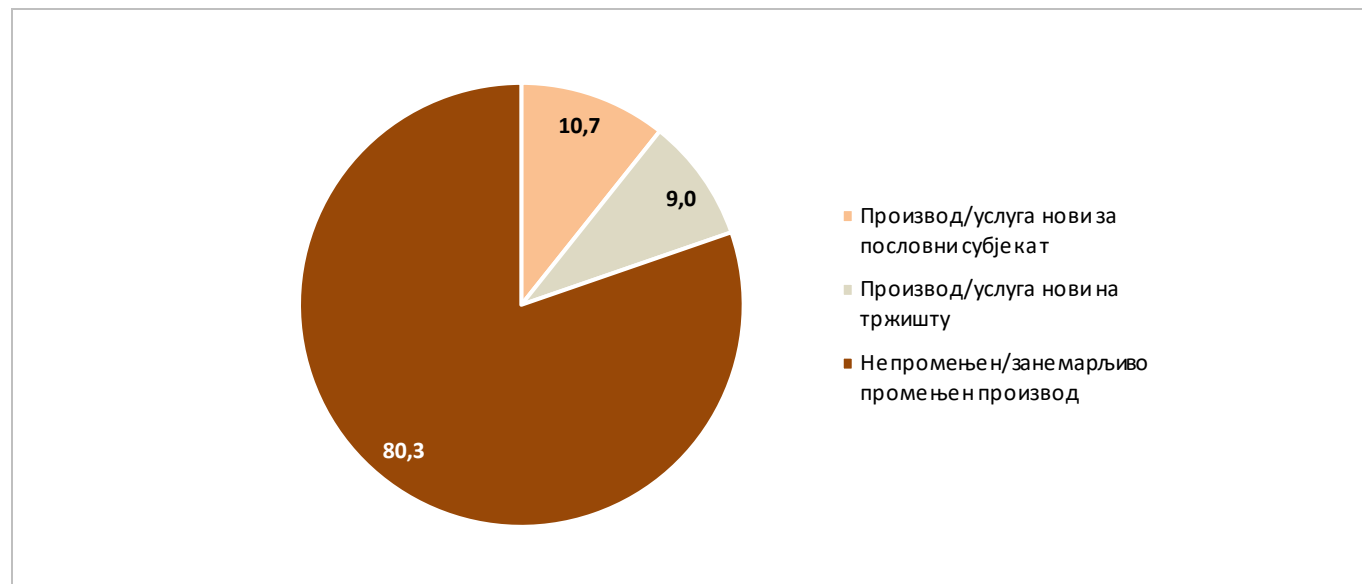
	Иноватори								Неиноватори, %
	укупно		производа/услуга		производног процеса		напуштених иновација или иновација у току		
	број	%	број	%	број	%	број	%	
Укупно	9905	51,1	7136	36,8	7989	41,3	984	5,1	48,9
A – Пољопривреда, шумарство и рибарство	157	39,7	76	19,2	129	32,7	22	5,6	60,3
B – Рударство	17	23,3	14	19,2	10	13,7	2	2,7	76,7
C – Прерађивачка индустрија	2268	51,5	1720	39,1	1809	41,1	302	6,9	48,5
D – Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	28	35,9	9	11,5	27	34,6	3	3,8	64,1
E – Снабдевање водом и управљање отпадним водама	190	56,4	81	24,0	148	43,9	11	3,3	43,6
F – Грађевинарство	450	31,2	353	24,5	357	24,8	21	1,5	68,8
G – Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	2180	61,0	1524	42,6	1763	49,3	88	2,5	39,0
H – Саобраћај и складиштење	447	38,8	214	18,6	382	33,2	3	0,3	61,2
I – Услуге смештаја и исхране	492	64,5	404	52,9	369	48,4	30	3,9	35,5
J – Информисање и комуникације	1470	59,5	1130	45,8	1259	51,0	274	11,1	40,5
K – Финансијске делатности и осигурање	130	33,5	83	21,4	107	27,6	16	4,1	66,5
L – Пословање некретнинама	28	28,9	20	20,6	28	28,9	-	-	71,1
M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	1726	50,6	1320	38,7	1331	39,0	193	5,7	49,4
N – Административне и помоћне услужне делатности	322	41,0	188	23,9	270	34,4	19	2,4	59,0

Највећа заступљеност пословних субјеката иноватора је у сектору Услуга смештаја и исхране, 64,5% и у сектору Трговина на велико и мало и поправка моторних возила, 61%, док је најмања заступљеност иноватора у сектору Рударства, 23,3%.

Удео у укупном приходу од иновација производа/услуга

У структури прихода пословних субјеката иноватора доминира учешће прихода од продаје непромењених или занемарљиво мало промењених производа и износи преко 80%. Учешће од продаје производа/услуга који су нови за пословни субјекат и учешће од продаје производа/услуга који су нови на тржишту збирно износи око 20%.

Граф. 2. Структура прихода иноватора (%)

Издаци за иновативне активности

Учешће трошкова за набавку машина и опреме је око 80% и представља највећи удео укупних издатака за иновативне активности пословних субјеката, док је око 20% средстава уложено у све остале активности.

Граф. 3. Структура издатака пословних субјеката, 2022. (%)

4. Запослени са високим образовањем или образовањем стеченим након факултета (мастер, специјалиста, магистар, доктор наука)

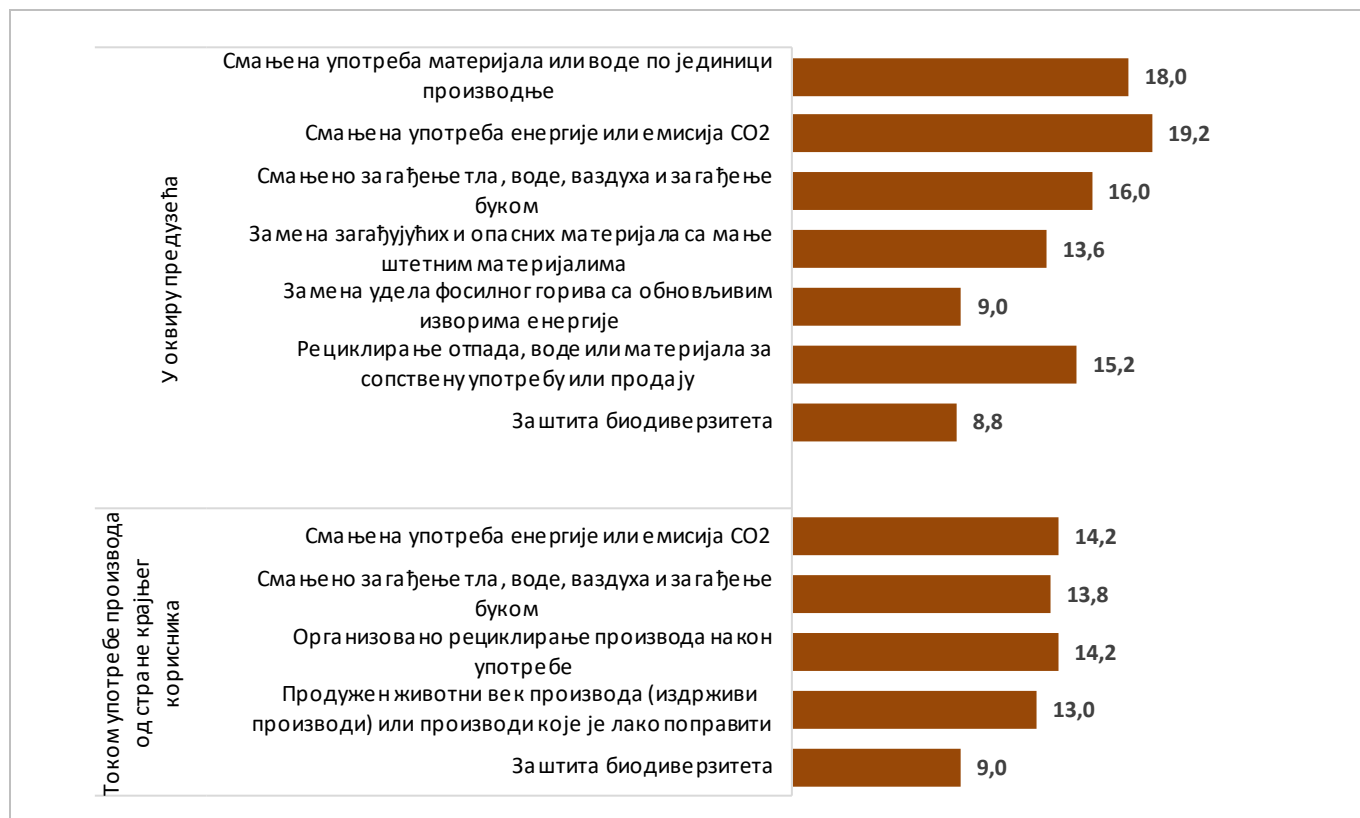
У укупној популацији пословних субјеката 9% чине они у којима нема запослених са високим образовањем, с тим да су то углавном мали пословни субјекти. Највећи број средњих пословних субјеката запошљава од 10% до 24% високообразованих, док више од трећине великих пословних субјеката запошљава од 10% до 24% високообразованих кадрова.

	Запослени са високим образовањем или образовањем стеченим након факултета						
	0%	1–4%	5–9%	10–24%	25–49%	50–74%	75–100%
Укупно	9,0	19,4	12,2	19,0	13,6	10,0	16,8
Мали	10,9	19,1	11,0	16,0	13,8	10,3	18,9
Средњи	0,5	22,8	17,7	31,0	11,0	9,0	8,0
Велики	0,2	9,6	18,8	37,4	20,0	8,5	5,5

Пореске олакшице за научноистраживачки рад и друге иновативне активности искористило је 1,9% пословних субјеката, док је 9,7% пословних субјеката користило пореске олакшице за друге врсте активности.

Бенефити за животну средину

5. Иновације са бенефитима за животну средину, %

Методолошке напомене

Подаци приказани у овом саопштењу представљају резултат истраживања о иновативним активностима у пословним субјектима од 2020. до 2022. године. У истраживању су иновативни пословни субјекти дефинисани као пословни субјекти који су у посматраном периоду увели иновацију производа или процеса, или су имали иновације које су напуштене, односно које још нису завршене. Кључни фактор за иновативне активности одређеног пословног субјекта представља величина тог субјекта.

Издаци за иновативне активности укључују улагања у развој нових производа, улагања у увођење новог производа на тржиште, средства усмерена на значајно усавршавање постојећих производа, услуга или процеса, као и средства за иновационе пројекте који још нису довршени.

Истраживањем су обухваћени следећи издаци пословних субјеката: набавка машина, опреме, зграда и других материјалних средстава; маркетинг, изградња брэнда, рекламирање (укључујући интерне трошкове и набављене услуге); обуке сопствених запослених (укључујући све интерне трошкове који укључују и зараде запослених за време обуке, и трошкове услуга набављених од других); дизајн производа (укључујући интерне трошкове и набављене услуге); развој софтвера, рад на базама и анализи података (укључујући интерне трошкове и набављене услуге); регистравање, архивирање и праћење сопствених права интелектуалне својине (ПИС) и набавку или лиценцирање ПИС-а од стране других.

Истраживање о иновативности пословних субјеката спроведено је на основу репрезентативног узорка. Узорак је алоциран на подручју Републике Србије до нивоа региона, пропорционално броју пословних субјеката. Узорак чине 3 695 малих, средњих и великих пословних субјеката. Велики пословни субјекти су обухваћени у целини. Оквир за избор узорка јесу активни пословни субјекти добијени из Статистичког пословног регистра, који садржи 19 367 пословних субјеката. Добијени резултати су пондерисани и израчунати на нивоу популације пословних субјеката.

Анкета о пословним субјектима спроведена је на узорку стратификованом према величини пословног субјекта (мали: 10–49 запослених, средњи: 50–249 запослених и велики: преко 250 запослених), по делатностима (групе делатности према КД 08) и територијалној заступљености до нивоа региона (НСТЈ 2). Реализација узорка износи преко 77%. Од изабраних пословних субјеката 2,2% није нађено на адреси, док на анкету није одговорило око 20% пословних субјеката.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: jasmina.krstic@stat.gov.rs, тел.: 011 6964-234

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-260 • stat.gov.rs

Одговара: др Миладин Ковачевић, директор
Тираж: 20 • Периодика излажења: двогодишња